

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

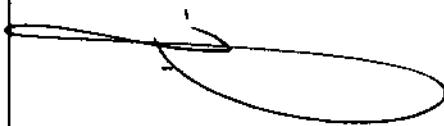
مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره دکتری کلام امامیه

گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی

مصوب هفتاد و نوزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۶

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری کلام امامیه

کمیته تخصصی: علوم عالی

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

گرایش:

رشته: کلام امامیه

کدرسنه:

دوره: دکتری

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتاد و نوزدهمین جلسه مورخ ۸۸/۲/۲۶ بر اساس طرح دوره دکتری کلام امامیه که توسط گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل(مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

الف) برنامه آموزشی دوره دکتری کلام امامیه از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف) دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب) موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش می باشند.

ج) موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع خوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

حده) این برنامه از تاریخ ۸۸/۲/۲۶ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

حده) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری کلام امامیه در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتاد و نوزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۶ درخصوص برنامه آموزشی دوره دکتری کلام امامیه

۱) برنامه آموزشی دوره دکتری کلام امامیه که از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و پس از آن نیازمند بازنگری است

رای صادره هفتاد و نوزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۸۸/۲/۲۶ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری کلام امامیه صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

محمد مهدی زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دبیر شورای کمیسری و برنامه ریزی آموزش عالی

رجایی بهزادی

با سمه تعالیٰ مشخصات کلی دوره دکتری رشته کلام امامیه

مقدمه:

بدون شک، یکی از اهداف تشریع دین مبین اسلام، هدایت و رساندن انسان‌ها به کمال و سعادت دنیوی و اخروی است و پس از قرآن کریم، احادیث معتبر اهل بیت^۱ به عنوان مبین و مفسر تعالیم و آموزه‌های فرآن، مهم‌ترین منبع دستیابی به معارف اسلام است.

اسلام از میان سه بعد اصلی: عقاید، احکام و اخلاق برای عقاید جایگاه ویژه‌ای قائل شده است. بر همین اساس، آن را تحت عنوان «اصول دین»^۲ و غیر قابل تقلید مطرح کرده است.

از این رو، به منظور هموار ساختن راه‌های وصول انسان به کمال و سعادت دنیوی و اخروی، پرداختن به علم عقاید اسلامی (کلام) بر اساس آموزه‌های قرآن کریم و احادیث ائمه معصوم^۳ در حوزه اعتقادات از اهمیت به سزائی برخوردار است.

ضرورت تأسیس این رشته در دوره دکتری:

با عنایت به مقدمه مذکور، تقریباً در هیچ‌یک از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به صورت مستقل و مبسوط به کلام و عقاید بر اساس قرآن و حدیث پرداخته نشده است. البته در مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم و نیز مرکز جهانی علوم اسلامی، رشته کلام اسلامی در مقطع دکتری وجود دارد که مقصود از آن کلام قدیم و جدید است. در حالی که رشته کلام امامیه (در تداوم دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته علوم حدیث)، به کلام نقلی و احادیث توجه خاص دارد و سعی می‌کند ضمن استنباط معارف اعتقادی از قرآن کریم و احادیث، به تبیین عقاید دیدگاه قرآن و اهل بیت^۴ پردازد و توانایی دانش‌آموختگان را در پاسخ‌گویی به شباهت‌گوناگون در این زمینه ارتقاء دهد.

ویژگی‌های برنامه دکتری این رشته:

۱. پرداختن به عقاید مهم و مطرح و استنباط آنها از قرآن و حدیث و تبیین عقلی آنها
۲. ارائه دروس به صورت تطبیقی و مقایسه با دیگر دیدگاه‌ها
۳. استفاده از روش‌ها و علوم متعدد (میان‌رشته‌ای)
۴. پاسخ به سوالات نسل معاصر و شباهت مخالفان

هدف کلی رشته:

تربیت محقق و مدرس، محققاتی که از یک سو در معارف حدیثی تخصص دارند و از سوی دیگر با علوم اعتقادی و نیز سوالات و شباهت مطرح آشنایی دارند و توانایی پاسخ به شباهت و دفاع از دین را با استفاده از معارف حدیثی دارند.

^۱. اصول دین دو اصطلاح دارد یکی در مقابل فروع دین یعنی همه عقاید اسلامی؛ و دیگری در برابر فروع اعتقادی دین یعنی عقاید اساسی دین. در اینجا اصطلاح نخست مورد نظر است.

اهداف آموزشی:

۱. تخصص در مهم‌ترین عقاید اسلامی استباط شده از قرآن و حدیث
۲. توانایی تبیین آموزه‌های دینی و قدرت دفاع از آنها
۳. آشنایی با سؤالات و شباهات اعتقادی و پاسخ آنها
۴. آشنایی با آراء مطرح در علوم اعتقادی هم‌چون کلام و فلسفه که در ضمن همه درس‌ها ارائه خواهد شد.

توانائی دانش آموختگان:

۱. تدریس دروس مرتبط با رشته در دانشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی
۲. تحقیق و پژوهش در معارف اعتقادی اسلام
۳. پاسخ‌گویی به سؤالات و شباهات اعتقادی و دفاع عقلاتی از دین

شرایط پذیرش دانشجو:

داوطلبان تحصیل در این رشته از بین دانش آموختگان مقطع کارشناسی ارشد فلسفه و گرایش‌های پنج گانه الهیات و سطح ۳ حوزه‌های علمیه انتخاب می‌شوند و آزمون ورودی دو مرحله‌ای خواهد بود. مرحله اول به صورت کتبی با هماهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مجوز سازمان سنجش آموزش کشور برگزار خواهد شد و مرحله دوم به صورت مصاحبه از بین پذیرفته شدگان مرحله اول به عمل خواهد آمد.

طول دوره و تعداد واحدهای درسی:

مطابق آیین نامه‌های آموزشی مصوب و مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تحصیل در مقطع دکتری رشته کلام امامیه برابر با ۸ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن به پیشنهاد استاد راهنمای تأیید گروه ذی‌ربط، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی قابل تمدید است. برنامه این رشته مشتمل بر ۱۸ واحد درسی و ۱۸ واحد پایان‌نامه است. در شرایط خاص و در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای تأیید گروه ذی‌ربط، دانشجو موظف است تعدادی از دروس دوره کارشناسی ارشد را به عنوان «دورس جبرانی» بگذراند. گذراندن این دروس اجباری است اما نمره آنها در تعیین میانگین کل محاسبه نمی‌شود.

مواد امتحانی و ضرایب:

۱. دروس عمومی: زبان عربی (۴)، زبان انگلیسی (۱)، تاریخ حدیث (۲)، مصطلح حدیث (۱).
۲. دروس تخصصی: کلام قدیم (۳)، کلام جدید (۲)، فلسفه (۲)، تفسیر (۳)، فقه‌الحدیث اعتقادی (۳)، علم رجال (۲).

بخش دوم

- جدول عنوانین دروس و تعداد واحدها

جدول دروس تخصصی رشته کلام امامیه

مقطع دکتری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعات			درس پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۸۵۰۰۱۳۵	فلسفه اسلامی (الهیات بالمعنى الاخص)	۲	۳۲	۳۲	۳۲	-
۸۵۰۰۱۳۶	اسماء و صفات الهی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۳۷	افعال الهی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۳۸	راهنمای شناسی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۳۹	مهدویت	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۴۰	جهان‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۴۱	انسان‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۴۲	دین‌شناسی تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۴۳	مسائل کلامی بین المذاهب	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد
۸۵۰۰۱۴۴	رساله	۱۸	۳۶۰	۳۶۰	۳۶۰	
	جمع	۳۶	۶۱۶	۶۱۶	۶۱۶	

جدول دروس پیش نیاز رشته کلام امامیه
مقطع دکتری

درس پیش نیاز	ساعات				تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع				
-	-	۲۲	۲۲	۲	۲	فلسفه اسلامی (الهیات بالمعنى الأعم)	۸۵۰۰۱۴۵
	-	۲۲	۲۲	۲		جمع	

نذرگر: گذراندن این درس برای دانشجویان دارای مدرک غیر مرتبط، الزامی است.

بخش سوم

سرفصل دروس

**فلسفة اسلامی
(الهیات بالمعنى الاخص)**

کد درس : ۸۰۰۱۳۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز : -

هدف:

شناخت مباحث خداشناسی فلسفه اسلامی با تأکید بر حکمت متعالیه

سرفصل:

- براهین اثبات وجود خدا

- اوصاف مهم خدا

- توحید

- علم

- قدرت

- حیات

- اراده

- ارتباط خدا و جهان

اسماء و صفات الهی

کد درس : ۸۵۰۰۱۳۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز : ندارد

هدف:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث و مقایسه آن با دیدگاه‌های مختلف فلسفی و کلامی در مورد اسماء و صفات الهی

سرفصل:

- حقیقت اسم و صفت و تفاوت آنها

- چگونگی اطلاق اسم و صفت بر خدا

- تعطیل، تشییه، تنزیه

- اشتراک لفظی و معنوی

- اقسام اسماء و صفات

- صفات خبریه

- حکمت جعل اسماء و فواید آن

- توقیفی بودن اسماء

- مهم‌ترین صفات: قدرت، علم، حکمت و ...

افعال الهی

کد درس : ۱۳۷۰۰۸۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث و مقایسه آن با دیگر دیدگاه‌های مختلف فلسفی و کلامی در مورد
عدل الهی و مباحث مرتبط

سرفصل:

- عدل الهی

- قضا و قدر

- بداء

- شرور

- نظام احسن

راهنما شناسی

کد درس : ۸۵۰۰۱۳۸

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث و مقایسه آن با دیدگاه‌های مختلف فلسفی و کلامی در مورد نبوت، امامت و ولایت فقیه

سرفصل:

- فلسفه نبوت و ضرورت بعثت

- وحی

- اعجاز

- نبوت خاصه پیامبر اسلام (ص) و دلایل آن

- مفهوم امامت و ولایت

- عصمت

- علم معصوم (ع)

- فلسفه امامت و ضرورت وجود امام (ع)

- نظریه‌های تعیین امام (ع)

- دلایل امامت امیر المؤمنین (ع)

- ولایت فقیه

مهدویت

کد درس: ۱۳۹ ۸۵۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: راهنمایشناختی

هدف:

شناخت مباحث مهدویت از دیدگاه قرآن و احادیث و ادیان و مذاهب مختلف

سرفصل:

- دیدگاه‌های شیعه و اهل سنت در باره مهدویت

- دیدگاه‌های دیگر ادیان در باره منجی

- مهدویت و جهانی شدن

- مهدویت از منظر قرآن و سنت

- نقش امام غایب^(۱)

- قیام قبل از ظهرور

- شرایط زمان قبل از ظهرور، نشانه‌ها و مسئله دجال

- رجعت

- ویژگی‌های عصر ظهرور

جهان‌شناسی

کد درس: ۸۵۰۰۱۴۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

بیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت جهان‌شناسی قرآن و احادیث و مقایسه آن با دیدگاه‌های مختلف در کلام، فلسفه و فیزیک

سرفصل:

- آفرینش در قرآن و احادیث و ویژگی‌های آن: خلقت لا مِنْ شَيْءٍ و بدون صورت و مثال

- هدف‌مندی آفرینش (هدف از خلقت جهان)

- نظام‌مندی جهان

- حدوث زمانی جهان

- چگونگی خلقت جهان و مراحل آن

- آفرینش آسمان‌ها و زمین و فرجام آنها

- فرشتگان و نقش آنها در آفرینش جهان و تدبیر آن

- جن و شیطان

- عرش و کرسی

- پدیده‌های طبیعی: شب و روز، باران، زلزله و مواردی که بیان‌گر اعجاز قرآن و احادیث است

انسان شناسی

کد درس: ۱۴۱ ۸۵۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث و مقایسه آن با دیدگاه‌های مختلف فلسفی و کلامی در مورد
انسان

سرفصل:

- انسان قبل از این جهان:

- طبیعت

- عالم ارواح

- عالم ذرّ

- خلقت انسان در این جهان

- ساحت‌های وجودی انسان:

- بدن

- روح

- نفس

- عقل و جهل

- اراده و اختیار

- تفاوت انسان‌ها

- سعادت و شقاوت

- جنس و جنسیت

- انسان پس از این جهان:

- فنا ناپذیری نفس

- معاد جسمانی

- خلود

دین‌شناسی تطبیقی

کد درس: ۸۵۰۰۱۴۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت مباحث اعتقدادی مربوط به اصل دین و مباحث مشترک ادیان و مباحث فلسفه دین و آراء مختلف در این زمینه و پاسخ به شبهات بر اساس معارف قرآن و احادیث

سرفصل:

- مفهوم دین

- نیاز به دین

- انتظارات بشر از دین

- قلمرو دین

- گوهر و صدف دین

- ماهیّت وحی و نسبت آن با تجربه دینی

- علم و دین

- حکومت دینی و سکولاریزم

- کثرت گرایی دینی:

- پلورالیسم دینی

- پلورالیسم نجات

- مفهوم ایمان

- ایمان‌گروی و عقل‌گروی

مسائل کلامی بین المذاهب

کد درس : ۱۴۳۰۰۸۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت مباحث اعتقادی بین المذاهب و پاسخ به شباهات بر اساس معارف قرآن و احادیث

سرفصل:

- توحید صفاتی

- توحید عبادی

- امامت

- شفاعت

- توسل

- زیارت

- نظریه عدالت صحابه

- تحریف قرآن

- بدعت

رساله

کد درس : ۸۵۰۰۱۴۴

تعداد واحد: ۱۸

تعداد ساعت:

نوع واحد:

پیش نیاز:

هدف:

به کاربستن توان پژوهشی و اندوخته های علمی دانشجو برای ارائه اثری نو در باره یکی از
مسائل و موضوعات مرتبط با هدایت و نظارت استاد راهنمای

**فلسفة اسلامی
(الهیات بالمعنى الأعم)**

کد درس : ۸۵۰۰۱۴۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت امور عامة فلسفی با تأکید بر حکمت متعالیه

سرفصل:

- وجود و ماهیت

- وجود ذهنی

- مواد ثلاث

- علت و معلول

- جوهر و عرض

- حدوث و قدم

- حرکت

- معرفت‌شناسی

بخش چهارم

منابع پیشنهادی

فلسفه اسلامي

(الهیات بالمعنى الاخص)

صدرالمتألهین شیرازی	شواهد الربویه
صدرالمتألهین شیرازی	اسفار؛ ج ۶
ابن سينا	النجاة
ابن سينا	الشفاء
ملهادی سبزواری	شرح المنظومه
سیدمحمدحسین طباطبائی	نهاية الحكمه
سیدمحمدحسین طباطبائی مرتضی مطهری	اصول فلسفه و روش رئالیسم
مرتضی مطهری	شرح مبسوط منظومه
عبدالله جوادی آملی	رحيق مختوم
محمدتقی مصباح يزدی	تعليق بر نهاية الحكمه
فیاضی	تعليق بر نهاية الحكمه

اسماء و صفات الهی

سید رضی	نهج البلاغه
شیخ کلینی	صحیفہ سجادیہ
محمدباقر مجلسی	الکافی و شروح آن
شیخ صدق	توحید صدق و شروح آن
شیخ مفید	بحار الانوار؛ ج ۳ او ۴
محمدمحمدی ری شهری	اعتقادات
محمدباقر ملکی میانجی	تصحیح الاعتقادات
حسنعلی مروارید	موسوعة العقاید الاسلامیة
ناصر مکارم شیرازی	توحید الامامیه
محمدتقی مصباح يزدی	تبیهات حول المبدأ والمعاد
شیخ مجتبی قروینی	بیام قرآن
شیخ اسماعیل طبرسی	خداشناسی
جعفر سبحانی	بيان الفرقان في توحيد القرآن
رضا برنجکار	کفاية الموحدین
صفی گلپایگانی	منشور جاوید: معالم التوحید فی القرآن الکریم
	معرفت فطری خدا
	الهیات در نهج البلاغه

وائل المقالات، الذخيرة في علم الكلام

جواد تهرانی	میزان المطالب
سیزواری	شرح الأسماء الحسنی
عبدالرضا جمالزاده	کاوشی در آراء کلامی فیض کاشانی: صفات و افعال خدا
سید محمد حسین طباطبائی؛ مرتضی مطهری	اصول فلسفه و روش رئالیسم؛ بحث مشتق در کتاب‌های اصولی
شیخ طوسی	تمهید الاصول
خواجه ناصر طوسی	تجزید الاعتقاد
علامه حلی	نهج الحق
جعفر سبحانی	محاضرات فی الهیات
ابن فہد حلی	عدة الداعی
اشعری	مقالات الاسلاميين
ابن عربی	فتورات مکیہ
ابن عربی	فصوص الحكم
قاضی عبدالجبار	شرح الاصول الخمسة
نسفی	عقائد النسفیہ
تفہازانی	شرح المقاصد
میر سید شریف	شرح المواقف
فیض کاشانی	اصول المعارف
صدرالمتألهین شیرازی	مشاعر
فخر رازی	لوامع البینات فی الاسماء و الصفات و اساس التقديس
بیهقی	الاسماء و الصفات
غزالی	الاقتصاد فی الاعتقاد
محمد محمدی ری شهری	میزان الحكمہ
رضا برنجکار	حکمت و اندیشه دینی
غلامحسین دینانی	اسماء و صفات

افعال الہی

محمد محمدی ری شهری	موسوعة العقائد الاسلامیہ؛ ج ۶
محمد باقر مجلسی	بحار الانوار؛ ج ۵ و ۶
محمد محمدی ری شهری	میزان الحكمۃ؛ کتاب العدل
مرتضی مطهری	عدل الہی
ملکی میانجی	توحید الامامیہ

مرتضى مطهرى	انسان و سرنوشت
قرزونى	بيان الفرقان
إبن كلاب	خلق الاعمال
بخارى	خلق افعال العباد
علامه مجلسى	رسائل سبع: بدأء، جبر و تفويض
ميرداماد	نبراس الضياء
وحيد بهبهانى	الجبر و الاختيار
آقا حسين خوانسارى	الجبر و الاختيار
فيض كاشانى	الجبر و الاختيار (دركلمات المحققين)
على دوائى	جبر و اختيار
خواجه نصير الدين طوسى	الجبر و الاختيار (دركلمات المحققين)
آقا جمال خوانسارى	جبر و اختيار
صدر المتألهين شيرازى	الجبر و التفويض
ميرداماد	الجبر و التفويض
سيد ابو القاسم خوبي	رسالتان في البداء
شيخ اسماعيل طبرسى	كفاية الموحدين
محمد تقى جعفرى	جبر و اختيار
جعفر سبحانى	جبر و اختيار
زين العابدين قربانى	جبر و اختيار
رضا بونجكار	حکمت و اندیشه دینی

راهنماشناسي

محمد باقر مجلسى	بحار الانوار
محمد محمدی ری شهری	میزان الحکمة
صفار قمی	بصائر الدرجات
شيخ کلینی	اصول کافی
سید مرتضی	الشافی فی الامامة
شيخ طوسی	تلخیص الشافی
سید محمد صدر	تاریخ الغیبة الصغری
علی بن محمد الخاز	کفاية الأثر فی النص علی الأئمۃ الاثنی عشر
علی بن حسین مسعودی	اثبات الوصیة للإمام علی بن ابی طالب
علی بن بابویه	الامامة و التبصرة من الحیرة

ابن رستم طبرى	دلائل الإمامة
علامه حلی	منهاج الكرامة في معرفة الإمامة
على حسینی میلانی	شرح منهاج الكرامة
سید بن طاوس	اليقین
سید هاشم بحرانی	الانصاف
سید هاشم بحرانی	غاية المرام
شیخ حر عاملی	اثبات الهداء
علامہ امینی	الغدیر
سید حامد حسین	عقبات الأنوار
عبدالحسین شرف الدین	المراجعات
صفی گلپایگانی	منتخب الأثر
شیخ مفید	الإفصاح
شیخ مجتبی قزوینی	بيان الفرقان
سید محمد بنی هاشمی	معرفت امام عصر
سید مرتضی عسکری	معالم المدرستین
سید مرتضی عسکری	نقش ائمه در احیاء دین
ناصر مکارم شیرازی	پیام قرآن
جعفر سبحانی	منشور جاوید
سید مرتضی	تنزیه الانبياء
شیخ مفید	اوائل المقالات
شیخ مفید	تصحیح الاعتقاد
ابن سینا	اشارات و تنبیهات
ابن سینا	الشفاء
خواجہ نصیر طوسی	تجزید الاعتقاد
قاضی عبدالجبار	المغنی: شرح اصول خمسة عشر
شیخ طوسی	التبیان
شیخ طبرسی	مجمع البیان
سید محمد حسین طباطبائی	المیزان فی تفسیر القرآن
علامه حلی	کشف الیقین: نهج الحق و کشف الصدق؛ الألفین
یاض ناطی	الصراط المستقیم
میر حامد حسین	عقبات الأنوار

قاضي نور الله شوستری	الصوارم المهرقة
ابو الصلاح حلی	تقريب المعارف
ابن طاووس	اليقين و الطرائف
احمدبن طاووس	بناء المقالة الفاطمية
سید شبیر	شرح الزيارة الجامعة
شیخ احمد احسائی	شرح زیارت جامعه
قاضی نور الله شوستری	احقاق الحق
عیسی اربلی	كشف الغمة فی معرفة الأئمہ
مهدی هادوی تهرانی	ولایت و دیانت

مهدویت

محمدباقر مجلسی	بحار الأنوار؛ ج ۵۲ و ۵۳
آقا جواد تهرانی	میزان المطالب
جلال الدین سیوطی	العرف الوردي فی أخبار المهدی ^(۱)
ابن حجر	القول المختصر فی علامات المهدی المنتظر
صفی گلیایگانی	کفاية الأثر فی الإمام اثنی عشر
علی کورانی	معجم الأحادیث المهدی ^(۲)
باقر شریف قرشی	حیاة الإمام المهدی ^(۳)
حسین شاکری	المهدی المنتظر
علی کورانی	عصر الظهور
شیخ مجتبی قزوینی	بيان الفرقان؛ ج ۵
سلیمان بن خالد حلی	محضر بصاری الدرجات
سید هاشم بحرانی	المحجۃ فی ما نزل من القرآن فی القائم العجیب ^(۴)
شیخ حر عاملی	الایقاظ من الهجمة بالبرهان علی الرجعة
سید محمد صدر	قبل از ظهور و عصر ظهور و مابعد الظهور
بنی هاشمی	معرفت امام عصر ^(۵)
نهادوندی	البعقری الحسان
میرزا نوری	النجم الثاقب
شیخ صدوق	اممال الدین
محمد محمدی ری شهری	میزان الحكمة

جهان‌شناسی

محمدباقر مجلسی	بحار الأنوار؛ مجلدات السماء و العالم
----------------	--------------------------------------

نهج البلاغه	سید رضی
معارف قرآن؛ بخش جهان‌شناسی	محمد تقی مصباح‌یزدی
قرآن و طبیعت	مهدی گلشنی
انسان‌شناسی	
توحید صدوق	
الكافی و شروح آن	
بحار الأنوار	محمد باقر مجلسی
المیزان فی تفسیر القرآن	سید محمد حسین طباطبائی
سلسله مباحث معارف قرآن؛ بحث انسان‌شناسی و معادشناسی	محمد تقی مصباح‌یزدی
انسان‌شناسی	محمود رجبی
انسان‌شناسی	حائزی شیرازی
انسان در اسلام و مکاتب غربی	علی اصغر حلیبی
سیماه انسان کامل از دیدگاه مکاتب	عبدالله نصری
ارتباط انسان و جهان	محمد تقی جعفری
انسان‌شناسی فلسفی	هانس دیرکس؛ ترجمه محمدرضا بهشتی
جهان و انسان در فلسفه	شرف‌الدین خراسانی
الانسان فی الاسلام	امیر عبدالعزیز
انسان از دیدگاه قرآن و عترت	سید حسن صدر
انسان از آغاز تا انجام	سید محمد حسین طباطبائی
انسان‌شناسی	احمد واعظی
انسان‌شناسی	معاونت اساتید دانشگاهی
انسان و هبوط	حمید پارسا نیا
معاد از دیدگاه قرآن و حدیث و عقل	حسین ربانی
پیام قرآن؛ بخش معاد	ناصر مکارم شیرازی
منشور جاوید؛ بخش معاد	جعفر سبحانی
بيان الفرقان؛ ج ۵	شيخ مجتبی قزوینی
کفاية المودهين	شيخ اسماعيل طبرسي
باورها و پرسشها	مهدی هادوی تهرانی

دین‌شناسی تطبیقی

مبانی معرفت دینی	حسینزاده
جستارهایی در کلام جدید	جمعی از نویسندگان

محمد تقی فعالی	معرفت‌شناسی دینی
علیرضا قائمی نیا	منشأ دینی
حسنعلی علی‌اکبریان	قلمر و دین
عبدالله جوادی آملی	انتظار بشر از دین
جعفر سبحانی	مدخلی بر مسائل جدید کلامی
محمدباقر سعیدی روش	تحلیل وحی
ایان پاربور؛ ترجمه بهاء الدین خرمشاهی	علم و دین
احدر امرز قراملکی	مبانی کلامی جهت‌گیری دعوت انبیاء
عبدالله جوادی آملی	دین‌شناسی
علیرضا پروزمند	رابطه منطقی دین و علوم کاربردی
توomas ریچارد مایلز؛ ترجمه جام اکبری	تجربه دینی،
جان تیلیخ؛ ترجمه حسین غوروزی	پویایی ایمان
علی شیروانی	مبانی نظری تجربه دینی
محمد تقی فعالی	تجربه دینی و مکاشفه عرفانی
ماکل پرسون و هاسکر و رایستاخ و زینجره	عقل و اعتقاد دینی
ترجمه احمد نراقی و دیگران	
عبدالله جوادی آملی	نسبت دین و دنیا
عبدالله جوادی آملی	شریعت در آینه معرفت
نوشیکو ایزوتسو؛ ترجمه زهرا پورسینا	مفهوم ایمان در کلام اسلامی
جان هیک؛ ترجمه عبدالرحیم گواهی	مباحث پلورالیزم دینی
سعود امید	ماهیت ایمان از دیدگاه علامه طباطبائی
محمد تقی فعالی	ایمان دینی در اسلام و مسیحیت
جان هیک	فلسفه دین
برایان دیویس	درآمدی به فلسفه دین
محمد تقی جعفری	فلسفه دین
براودفوت؛ ترجمه عباس بیزدانی	تجربه دینی
عبدالحسین خسرو بناء	کلام جدید
پل ادوردز؛ ترجمه خرمشاهی	خدا در فلسفه
عبدالله جوادی آملی	تبیین براهین اثبات وجود خدا
گسلر؛ ترجمه آیت‌الله‌ی	فلسفه دین
امیرعباس علی‌زمانی	زبان دین

احمد واعظی	تحول فهم دین
قدردان قراملکی	کندوکاوی در سویه‌های مختلف پلورالیسم
مهدویزادگان	از قبض معنا تا بسط دنیا
مرتضی مطهری	عدل الهی
پلاتینجا	فلسفه دین
امین احمدی	معجزه یا غیب‌نمودن
علی شیروانی	مبانی تجربه دینی
علی اوجبی	کلام جدید در گذر اندیشه‌ها
مهدی هادوی تهرانی	باورها و پرسش‌ها
	مجله نقد و نظر؛ پاییز ۷۴ و زمستان ۷۵

مسائل کلامی بین المذاهب

قرآن کریم	شیخ کلینی
الكافی	محمدمباقر مجلسی
بحار الأنوار	سید محمد حسین طباطبائی
المیزان فی تفسیر القرآن	سید ابوالقاسم خوئی
البيان فی تفسیر القرآن	جعفر سبحانی
الاہلیات	جعفر سبحانی
التوحید و الشرک	محمد تقی مصباح‌یزدی
سلسله مباحث معارف قرآن؛ بحث خداشناسی	سید مرتضی عسکری
القرآن الکریم و روایات المدرستین	احمد حسین یعقوب
نظریه عدالت صحابه	حسین یوسفیان و احمد حسین شریفی
بیرونی در عصمت مقصومان ^{۱۴}	جعفر سبحانی
آین و هابیت	قاضی عبدالجبار
شرح اصول خمسه	علی اصغر رضوانی
شیعه‌شناسی	جعفر سبحانی
بحوث فی الملل و النحل	

فلسفه اسلامی

(الهیات بالمعنى الأعم)

صدرالمتألهین شیرازی	شواهد الربوبیه
صدرالمتألهین شیرازی	اسفار
ابن سینا	النجاة

ابن سينا	الشفاء
ملاهادی سیز واری	شرح المنظومه
سید محمد حسین طباطبائی	نهاية الحكمه
سید محمد حسین طباطبائی؛ مرتضی مطهری	اصول فلسفه و روش رنالیسم
مرتضی مطهری	شرح مبسوط منظومه
عبدالله جوادی آملی	رحيق مختوم
محمد تقی مصباح يزدی	تعليق بر نهاية الحكمه
فیاضی	تعليق بر نهاية الحكمه

